

Studierektorns roll i psykologers kompetensutveckling i Västra Götalandsregionen

Studierektorns roll i psykologers kompetensutveckling i Västra Götalandsregionen

Innehåll

1. Förord
  2. Studieverksamhetensfunktion
  3. Studenter från psykologprogrammet (VFU)
  4. Psykologers kompetensutveckling (PTP)
  5. Fortbildning för psykologer
  6. Psykologers kompetensutveckling (STP)
  7. Vidmakthållande av specialistkompetens
  8. Kompetensrådet för psykologer
  9. Utbildningsenheten för psykologer
- Bilaga 1. Struktur och ansvarsfördelning

Förord

Denna skrift är ett stöd i att utveckla en förbättrad studierektorsorganisation för psykologer inom Västra Götalandsregionen (VGR) genom att visa på olika nivåers arbetsuppgifter, ansvar och befogenheter. Syftet är tydliggöra studierektorsfunktionen och visa hur denna bidrar till att höja kvaliteten under psykologens kompetensutveckling och bidrar till att VGR är en attraktiv arbetsgivare som erbjuder ett gott arbetsliv med möjlighet till utveckling i yrket.

Studierektorsfunktionen är av stor betydelse för att möjliggöra planering, genomförande och uppföljning av verksamhetsförlagd utbildning (VFU), praktisk tjänstgöring för psykolog (PTP) fortbildning samt specialistutbildning parallellt med specialisttjänstgöring för psykologer (STP) och vidmakthållande av specialistkunskap.

VGR har övergripande studierektor på PTP- och STP-nivå som samordnar regionalt studierektorsnätverk. De övergripande studierektorerna tillhör VGR Akademin. Flera av VGR:s förvaltningar har tillsatt verksamhetsnära studierektorer. Dessa funktioner tillsammans utgör VGR:s studierektorsnätverk för psykologer.

Göteborg 2025-03-28

Kajsa Holm

Övergripande studierektor PTP i Västra Götalandsregionen

Katarina Malmqvist

Övergripande studierektor STP i Västra Götalandsregionen

Studierektorns funktion

Hälso- och sjukvården är en viktig lärandemiljö för personer under utbildning. Studierektorns ansvar är att säkerställa kvaliteten och därmed möjliggöra att VGR kan leva upp till sitt utbildningsansvar gällande psykologer. Studierektorn fungerar som ett obligatoriskt stöd till chef, handledare och anställd genom att:

- ansvara för att utbildningsplatserna (VFU) håller den kvalitet och följer den inriktning som anges i Västra Götalandsregionens, lärosätenas och utbildningsanordnarnas kvalitetskriterier samt i examenskraven för psykologutbildningen.
- säkerställa att Socialstyrelsens föreskrifter för PTP efterlevs samt att kvalitetssäkra PTP-tjänster. Vid behov anordna PTP-seminarier.
- medverka i bland annat utbildningsplanering och kompetensvärdering inför och under specialistutbildning (STP). Kvalitetssäkra klinisk specialisttjänstgöring.
- samverka aktivt med berörda studierektorer och medarbetare på Utbildningsenheten för psykologer, Kompetensrådet för psykologer samt Psykologiska institutionen på Göteborgs Universitet
- delta i regionalt studierektorsnätverk som arbetar med utbildningsfrågor såväl verksamhetsnära, regionalt som nationellt.

Studierektorns uppdrag ser olika ut beroende på om det gäller ett verksamhetsområde, ett sjukhus, en region. För mer detaljerad beskrivning av arbetsuppgifter, ansvarsområden och befogenheter, se bilaga I - Struktur och ansvarsfördelning

Regionalt finns ett nätverk för studierektorer som hålls samman av övergripande studierektor PTP och STP. Beroende på verksamhetens storlek och antal psykologer ser behovet av verksamhetsnära studierektor olika ut.

Studierektorsfunktionen ser delvis olika ut på olika nivåer och beskrivs bäst i sitt sammanhang, där lärandet sker. Nedan beskrivs funktionen på olika utbildningsnivåer.

Studenter från psykologprogrammet (VFU)

Västra Götalandsregionen har ett avtal med Psykologiska Institutionen (PI) vid Göteborgs Universitet om 14 veckors verksamhetsförlagd utbildning (VFU) för studenter på psykologprogrammets sjätte termin. Enligt avtalet åtar sig Västra Götalandsregionen att tillhandahålla minst 27 VFU-platser per termin. Övergripande studierektor STP ansvarar för att avtalet efterlevs, i samarbete med Kompetensrådet för psykologer. Det regionala studierektorsnätverket har tagit fram stödmaterial som finns att tillgå för handledare och chefer via Utbildningsenhetens hemsida. VFU-handledarna

arbetar i samarbete med kursansvarig på Psykologiska Institutionen och deltar på universitets handledarträffar.

[VFU - VGR Akademin](#)

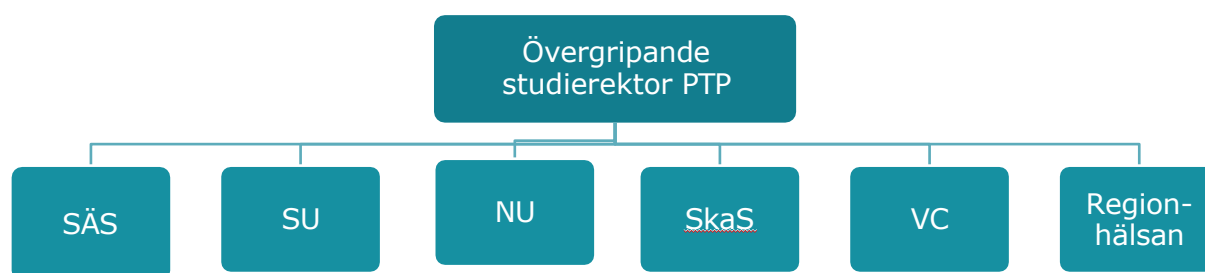
Praktisk Tjänstgöring som Psykolog (PTP)

Övergripande studierektor PTP har funnits i Västra Götalandsregionen sedan år 2000. Regional handbok för PTP utarbetades i början av 2000-talet och har sedan den blev nationell 2006 reviderats kontinuerligt. Sedan år 2001 har VGR:s PTP-program vuxit från 15 PTP-psykologer årligen till ca 100 PTP-psykologer per år, varav 80 är centralt delfinansierade.

Praktisk Tjänstgöring som Psykolog (PTP) regleras av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2008:34). PTP ska ge övning och fördjupade kunskaper i psykologyrket och dess olika ansvars- och kompetensområden inom en organisation, och är en ettårig legitimationsgrundande tjänstgöring under handledning av legitimerad psykolog. För att PTP-tjänstgöringen i VGR ska få en bredd deltar alla PTP-psykologer i PTP-programmet, som består av månatliga regiongemensamma utbildningstillfällen.

Det regionala studierektorsnätverket har tagit fram stödmaterial som finns att tillgå för PTP-psykologer, PTP-handledare och chefer via Utbildningsenhetens hemsida

[Regionalt studierektorsnätverk - VGR Akademin](#)

[PTP - VGR Akademin](#)

Fortbildning för psykologer

För att tillhandahålla god vårdkvalitet och hög patientsäkerhet är det viktigt att alla medarbetare har god kompetens och kontinuerlig kompetensutveckling, vilket sker i dialog med chef. VGR:s karriärutvecklingsmodell för psykologer utgör ett stöd.

[Fortbildning genom hela yrkeslivet - VGR Akademin](#)

[Karriärutvecklingsmodell Psykolog](#)

Specialistutbildningen för legitimerade psykologer

Specialistutbildning för psykologer startades av Psykologförbundet 1992. Utbildningen är verksamhetsanknuten och syftar till att möta samhällets behov av specialistpsykologer med fördjupad psykologisk kompetens. Den genomförs enligt Psykologförbundets specialistordning som definierar olika specialiteter.

Specialistutbildningen för legitimerade psykologer är under förändring. Sedan 2022 driver Psykologförbundet ett mer aktivt samarbete med lärosäten och regioner för att skapa gemensamma riktlinjer med sikte på nationell reglering.

[Specialistutbildning | Psykologförbundet](#)

STP-program

Utbildningsenheten för psykologer har examinationsrätt för specialistutbildningen för psykologer i VGR (STP-programmet), enligt ackreditering från Psykologförbundet. Utbildningen har ett tydligt hälso- och sjukvårdsfokus och det finns möjlighet till individuella val.

STP-programmet leder till behörighet som specialistpsykolog inom följande specialinriktningar:

- Klinisk barn- och ungdomspsykologi
- Klinisk vuxenpsykologi
- Psykologisk behandling/psykoterapi
- Neuropsykologi

[STP-program - VGR Akademin](#)

Vidmakthållande av specialistkompetens

För att vidmakthålla specialistkompetens kan specialistpsykologen delta i olika fortbildningsaktiviteter så som att handleda, utbilda och fungera som specialistmentor. Vid behov finns möjlighet att vidmakthålla sin kompetens genom ytterligare utbildning, t ex specialistkurser.

[Fortbildning genom hela yrkeslivet - VGR Akademin](#)

Kompetensrådet för psykologer

Kompetensrådet bildades i mars 2006 och har som uppgift att skapa likvärdiga förutsättningar för en långsiktigt, jämn och högkvalitativ psykologverksamhet i Västra Götalandsregionen. Ordförande för Kompetensrådet är övergripande studierektor PTP.

[Kompetensrådet för psykologer - VGR Akademin](#)

Utbildningsenheten för psykologer

Utbildningsenheten är en del av VGR Akademin, och utvecklar och bedriver kompetensutvecklingsaktiviteter från nyutbildad till erfaren psykolog. Verksamhetsansvarig för Utbildningsenheten är övergripande studierektor STP.

[Utbildningsenheten för psykologer - VGR Akademin](#)

Bilaga 1. Struktur och ansvarsfördelning Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Aktör	Arbetsuppgifter	Ansvar	Befogenhet
Nationell nivå			
Psykologiska institutionen (PI), Göteborgs Universitet eller andra lärosäten	<ul style="list-style-type: none"> • Driva psykologutbildningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Examinera enligt lärandemål 	<ul style="list-style-type: none"> • Utfärdar kursbevis
Regional nivå			
Utbildningsenheten för psykologer (Övergripande Studierektor)	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkar med Kompetensrådet för psykologer (KR) för placering och kvalitetssäkring av VFU-platser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan PI • VFU-avtal • VFU-platser 	<ul style="list-style-type: none"> • I samråd med Koncernstab HR.
Verksamhetsnivå: Verksamhetsnära (en klinik, ett verksamhetsområde, en förvaltning/ett sjukhus)			
Studierektor VFU (Ingår ofta i studierektor PTP:s uppdrag eller förvaltningens representant i KR)	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvara för att utbildningsplatserna (VFU) håller den kvalitet och följer den inriktning som anges i Västra Götalandsregionens, lärosätenas och utbildningsanordnarnas kvalitetskriterier samt i examenskraven för psykologutbildningen. • Verka för att verksamheten tar emot VFU • Delta i regionalt nätverk 	<ul style="list-style-type: none"> • Studierektors-uppdraget • Den organisatoriska delen av VFU • Verka för positivt kompetensutvecklingsklimat. • Samverka med regionens studierektorer och PI • Stöd till VFU-handledare och chef 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetssäkra VFU-platser
Chef	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion till arbetsplatsen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvara för att arbetsplatsen är förberedd för att ta emot VFU • Arbetsmiljö • Ge förutsättningar för handledning 	
VFU-handledare Krav: Minst 1 års erfarenhet som legitimerad psykolog och ett års tjänstgöring på arbetsplatsen.	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta VFU-plan i samråd med chef • Ge handledning enligt kursplan • Skriva PTP-intyg • Delta på PI:s handledarträffar 	<ul style="list-style-type: none"> • Sitt handlednings-uppdrag • Sin roll som medarbetare 	<ul style="list-style-type: none"> • Samråda med chef och PI och/eller studierektor vid behov

Praktisk tjänstgöring som psykolog (PTP)

Aktör	Arbetsuppgifter	Ansvar	Befogenhet
Nationell nivå			
Socialstyrelsen	<ul style="list-style-type: none"> Utfärda föreskrifter och bedömer ansökningar om legitimation 	<ul style="list-style-type: none"> Utfärda föreskrifter och kontrollera att dessa efterlevs 	<ul style="list-style-type: none"> Utfärda legitimation
Regional nivå			
Utbildningsenheten för psykologer (Övergripande Studierektor PTP)	<ul style="list-style-type: none"> Arbeta på regional nivå med kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsstrategier Samverka med Kompetensrådet för psykologer 	<ul style="list-style-type: none"> PTP-placeringar 	<ul style="list-style-type: none"> På uppdrag av Koncernstab HR ansvara för PTP
Övergripande Studierektor PTP Krav: Specialistpsykolog	<ul style="list-style-type: none"> Fördelning av PTP-tjänster tillsammans med KR Planera, genomföra och utvärdera PTP-programmet Utbildning av PTP-handledare Samordna, utbilda och stödja regionens studierektorer Bistå chef och handledare vid risk för underkännande. Delta i nationellt nätverk 	<ul style="list-style-type: none"> Studierektorsuppdraget Arbeta för nationell och regional likvärdighet Den organisatoriska delen av PTP Verka för positivt kompetensutvecklingsklimat. Stöd till PTP-psykolog, PTP-handledare och chef Samverka regionalt & nationellt 	<ul style="list-style-type: none"> I samråd med Koncernstab HR ansvara för PTP-verksamheten och VFU för psykologer Kvalitetssäkra PTP-tjänster
Verksamhetsnivå: Verksamhetsnära (en klinik, ett verksamhetsområde, en förvaltning/ett sjukhus)			
Verksamhetschef	<ul style="list-style-type: none"> Skapa förutsättningar för PTP och VFU-placeringar 	<ul style="list-style-type: none"> Arbetsvillkor, arbetsmiljö Skapa förutsättningar för en god kompetensutvecklingsmiljö 	<ul style="list-style-type: none"> I förekommande fall utse verksamhetens studierektor PTP
Studierektor PTP Krav: Specialistpsykolog eller leg psykolog med erfarenhet av PTP-handledning	<ul style="list-style-type: none"> Säkerställa att Socialstyrelsens föreskrifter för PTP efterlevs samt att kvalitetssäkra arbetsplatser och handledare. Utgöra stöd till verksamhetens PTP-psykologer, PTP-handledare och chefer Vid behov anordna PTP-seminarier VFU-uppdrag kan ingå, se ovan 	<ul style="list-style-type: none"> Studierektorsuppdraget Kvalitetssäkra PTP-tjänster Verka för positivt kompetensutvecklingsklimat Samverka regionalt 	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetssäkra PTP-tjänster
Chef Chef för PTP-psykolog	<ul style="list-style-type: none"> Rekrytering Lönesättning 	<ul style="list-style-type: none"> PTP-psykologens anställningsvillkor, arbetsmiljö 	<ul style="list-style-type: none"> I samråd med PTP-handledare fördela

<p>Krav: Chef ska delta i PTP-programmets introduktionsdag.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Introduktion till arbetsplatsen • Upprätta tjänstgöringsplan tillsammans med PTP-psykolog och PTP-handledare • Medarbetarsamtal 	<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarar för att PTP-tjänsten lever upp till Socialstyrelsens föreskrifter och regionens kvalitetskriterier • Ger förutsättningar för handledning 	<p>arbetsuppgifter utifrån tjänstgöringsplan</p>
<p>PTP-handledare Krav: Minst tre års erfarenhet som legitimerad psykolog. PTP-handledare ska delta i PTP-programmets introduktionsdag samt bör delta i handledarkollegiet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta tjänstgöringsplan tillsammans med PTP-psykolog och chef • Ge individuell professionshandledning med PTP-psykolog enligt föreskrifter • Följa och stötta PTP-psykologens professionsutveckling • Samråda med chef och HR och/eller studierektor vid behov • Bedöma PTP-psykolog och skriva PTP-intyg 	<ul style="list-style-type: none"> • Sitt handledningsuppdrag • En fungerade handledningsrelation (delat ansvar med PTP-psykolog) • Sin roll som medarbetare 	<ul style="list-style-type: none"> • Bedöma PTP-psykologens kompetens och vid risk för underkännande kontakta övergripande studierektor PTP • I samråd med chef bedöma vilka arbetsuppgifter som tilldelas PTP-psykolog utifrån tjänstgöringsplan
<p>PTP-psykolog</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kliniskt arbete enligt tjänstgöringsplan • Aktivt arbeta med sin professionella utveckling genom reflektion och självvärdering • Individuell PTP-handledning • Delta i PTP-program • Delta i seminarier (i de fall det erbjuds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Sitt kliniska arbete • Sin kompetensutveckling • En fungerade handledningsrelation (delat ansvar med handledare) • Sin roll som medarbetare 	

Specialisttjänstgöring för psykologer (STP)

Aktör	Arbetsuppgifter	Ansvar	Befogenhet
Nationell nivå			
Psykologförbundet	<ul style="list-style-type: none"> • Driva specialistutbildningen för psykologer 	<ul style="list-style-type: none"> • Ackreditera specialistkurser och sammanhållna specialistutbildningar 	<ul style="list-style-type: none"> • Utfärdar specialistbevis
Regional nivå			
Utbildningsenheten för psykologer	<ul style="list-style-type: none"> • Driver sammanhållet STP-program • Antagning, drift, examination och utvärdering 	<ul style="list-style-type: none"> • Tillhandahålla specialistutbildning av hög kvalitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Examination srätt på STP-programmet
Övergripande studierektor STP Krav: Specialistpsykolog	<ul style="list-style-type: none"> • Verksamhetsansvarig Utbildningsenheten för psykologer 	<ul style="list-style-type: none"> • Studierektorsuppdraget • Arbeta för nationell och regional likvärdighet • Verka för positivt kompetensutvecklingsklimat. • Stöd till STP-psykolog och chef • Samverka regionalt & nationellt 	<ul style="list-style-type: none"> • Examinera • Besluta om utbildningsutbud
Verksamhetsnivå - studierektor på förvaltningsnivå			
Verksamhetschef	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa förutsättningar för STP 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsvillkor, arbetsmiljö • Skapa förutsättningar för en god kompetensutvecklingsmiljö 	<ul style="list-style-type: none"> • I förekommande fall utse verksamheten studierektor STP.
Studierektor STP Krav: Specialistpsykolog	<ul style="list-style-type: none"> • Medverkar i bland annat utbildningsplanering och kompetensvärdering inför och under specialistutbildning (STP) • Kvalitetssäkra klinisk specialisttjänstgöring 	<ul style="list-style-type: none"> • Studierektorsuppdraget • Verka för positivt kompetensutvecklingsklimat • Samverka med regional studierektor 	<ul style="list-style-type: none"> • Inventera verksamhetens utbildningsbehov på STP-nivå på (kort- och långsiktigt)
Chef Chef för STP-psykolog.	<ul style="list-style-type: none"> • Upprätta och utvärdera STP-plan tillsammans med STP-psykolog och studierektor 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsvillkor, arbetsmiljö • Skapa förutsättningar för en god kompetensutvecklingsmiljö 	

STP-psykolog	<ul style="list-style-type: none"> • Klinisk tjänstgöring inom hälso- och sjukvård, minst 50 % • Aktivt genomföra sin specialistutbildning enligt STP-plan • Aktivt arbeta med sin professionella utveckling genom reflektion och självvärdering	<ul style="list-style-type: none"> • Sitt kliniska arbete • Sin kompetensutveckling • Sin roll som medarbetare	
---------------------	---	---	--